

ВЕСТНИКЪ

на

ШУМЕНСКАТА ПОПУЛЯРНА БАНКА

УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

За обявления:
на кв. сантиметъръ. 0.70 лв.

Излиза всѣки месецъ

Броя 1 левъ.
Годишенъ абонаментъ 12 — лв.

Международния Кооперативенъ День.

На 4 Юлий шуменскитѣ кооператори празнуваха Международния Кооперативенъ День. За четвърти пѣтъ вече, по починъ отъ Международния Съюзъ на Кооперациитѣ, кооперативния свѣтъ празнува най-голѣмия си годишенъ празникъ—день въ който привърженицитѣ на идеята за всеобща солидарностъ, за братство, за взаимнопомощъ, си даватъ тържествена среща, за да манифестиратъ своитѣ чувства на преданностъ къмъ движението, своята увереностъ въ крайното тържество на принципитѣ си.

И наистина, какво представлява днесъ кооперативното движение. отъ какви принципи се ръководятъ носителитѣ на неговитѣ идеали, какви сѣ средствата, които тѣ сѣ възприели въ борбата за възтържествуване на тѣзи идеали? Ние все още сме пррнудени да говоримъ за „борба“, макаръ тя да не бжде вписана въ нашата програма, макаръ ние, кооператоритѣ, да нѣмаме желание да откриваме фронтове, да всѣваме смутъ въ живота на хората.

Кооперацията е организация стопанска, а не политическа. Тя не води борба въ смисълъ на политическитѣ състезания, нито на съсловнитѣ стѣлкновения; кооперацията отрича политиката, тя отминава и съсловията,—тя е надсъсловна организация, която обединява въ името на стопански само интереси, безъ огледъ на партийна или политическа принадлежностъ. Тя пригъща най-искрено принципа на неутралността. Защо? Защото нѣма нужда отъ политика, нито отъ съсловни борби тамъ гдето хората се сдружаватъ въ името на защита на тѣхнитѣ стопански интереси. Ето тамъ е силата на кооперацията. Стопански интереси, въпросътъ за обезпечение съществуването на индивида, за осигуряване на неговото благоденствие, за гарантиране на неговото преуспѣване чрезъ мирнитѣ средства на трудътъ—това е основния принципъ, отъ който се ръководи кооперацията въ своята дейностъ. Защото стопанскитѣ фактори сѣ самата основа на цѣлата човѣшка дѣйностъ въ всичкитѣ нейни про-

яви, въ всичкитѣ нейни стремления. Всички други институции, които човѣкъ е създалъ, сѣ надстройката, предизвикана отъ стопанскитѣ фактори, поставена да имъ служи, да бжде тѣхенъ агентъ. Въ името на тѣзи стопански интереси, въ името на тѣхната защита, кооператоритѣ се обединяватъ въ своитѣ сдружения.

На 4 Юлий всички кооператори въ свѣтътъ си дадоха среща. за да покажатъ, че свѣтътъ може да се обнови само чрезъ мирната дѣйностъ, чрезъ службата на най-възвишенитѣ принципи, провъзгласени и отъ Христа въ неговитѣ думи: „любите другъ друга“; да покажатъ че може да се преуспява безъ да се подържа принципътъ на борбата за съществуване, приетъ отъ капиталистическата система; че хармонията въ стопанскитѣ отношения, по-високата социална правда, по-справедливото распределение на богатата ще настане именно като се елиминира отъ живота този биологиченъ принципъ, за да остане човѣшкия лозунъ за солидарностъ, за братство, за взаимнопомощъ.

Ние Въ Шуменъ още на 3 Юлий украсихме нашитѣ помещения съ зеленина и флагове. Единъ общъ комитетъ отъ всички кооперативни сдружения бѣше свиканъ по-рано въ Популярната Банка, за да установи програмата на тържеството, което става въ салона на Читалището „Архангелъ Михаилъ“.

Издадоха се множество позиви, които се разлепиха изъ града заедно съ позивътъ на Националния комитетъ на българската кооперация; прѣснаха се множество лисчета съдържащи нашитѣ лозунги. Отдѣлно се издадоха малки позиви, които се връчваха лично на гражданитѣ и кооператоритѣ отъ градътъ. Изобщо възможното, за да се проагитира нашия празникъ се направи своевременно. На 4 юлий сутринта, въ 10 часа, се откри тържественото заседание отъ Председателя на Популярната Банка, г. П. Пѣевъ, който съ нѣколко думи посочи значението на празника и даде думата на Началника на Кооперативния отдѣлъ при Постоянната Комисия, г.

Филип Василевъ. Последния, въ една сбита речъ, направи прегледъ на кооперативното движение и постигнатото до днесъ отъ кооперацията. Посочи примѣрътъ на напредналитѣ страни като Дания и Финландия, — страни въ които благодарение на кооперацията народътъ се радва на едно завидно благоденствие. Разгледа следъ това положението и развитието на българската кооперация съ цифрени данни на ржка, и специално положението на кооперативното движение въ нашия окръгъ. Речта на г. Василевъ бѣше изслушана, съ внимание и испратена съ бурни ржкоплескания.

Отъ името на кмета на града и Окржния Управителъ, които по служебни причини бѣха принудени да напуснатъ събранието по-рано, председателствующия предаде поздрави и благожелания къмъ кооператоритѣ.

Думата взеха следъ това г. Петко Българановъ, който поднесе поздравления отъ името на Чиновническото Кооперативно Спестовно Застр. Дружество и г. Д. Шоповъ, който поздрави присжтвующитѣ отъ името на Популярната Банка.

Речитѣ се последваха отъ нѣколко нумера изсви- рени отъ военната музика и отъ нашитѣ добри съ- граждани ученици, г. г. Е. Русевъ и В. Спировъ, които изнесоха съ своитѣ цигулки два отлични н о м е р а.

Къмъ обѣдъ, следъ закриване на събранието, на чело на мизиката, кооператоритѣ направиха една малка манифестация изъ улицитѣ на града. Мани-

фестацията спрѣ предъ окржното управление, гдето се изви едно крѣшно хоро. Така се приключи, скромно както винаги но тържествено и задушевно, нашия Кооперативенъ празникъ.

Ние пакъ сме принудени и тукъ да направимъ една констатация: нашитѣ членове кооператори не посещаватъ редовно годишния празникъ на кооперациитѣ. Въ салонътъ на Читалището нѣмаше повече отъ 300 души, а само членоветѣ на Поп. Банка въ градътъ сж повече отъ 2000 души! На какво да отдадемъ тази индиферентностъ, това незачитане на Международния Кооперативенъ день? Защото не отсжствуваха само тия, които можеха да кажатъ, че иматъ работа по лозя и градини. Липсваше голѣмъ брой отъ интелигенцията, отъ учителството, отъ чиновничеството, което ъленува предимно въ Популярната Банка, липсваше голѣма частъ отъ будното занаятчийство, което, знаемъ го добре, се интересува достатъчно отъ нашето движение. Где да търсимъ причинитѣ? Въ липсата на съзнание ли, или въ пословичната наша небрежностъ? Вѣроятно и въ едното и другото.

Тази констатация правимъ, за да не се мисли че въ нашитѣ организации всичко върви по медъ и масло. Имаме още много работа да извършимъ, докато всѣки нашъ членъ започне да живѣе съ живота на своята кооперация, съ нейнитѣ радости и скърби, съ нейнитѣ празници.

Д. Ш.

Отчетъ на Съюза на Популярнитѣ Банки за 1925 год.

Предъ насъ е Отчета на Съюза на Популярнитѣ Банки за 1925 година, приетъ и одобренъ отъ последния конгресъ на съюза, който стана, както съобщихме въ миналия брой, въ края на Май т. г. въ София. Намираме, че цифритѣ и даннитѣ, които отчетътъ съдържа, сж отъ голѣмо значение за всички ония, които се интересуватъ отъ нашето движение, затова въ настоящия брой ще дадемъ нѣкои извадки отъ казания отчетъ,

Числото на Популярнитѣ Банки, членове на Съюза, е порасло на края на отчетната година на 83 банки виичко. Това число е било въ края на 1924 66,—значи имаме едно увеличение отъ 17 банки. Всички тия банки сж имали общо 45704 членове за 25 година; числото на членоветѣ за 24 г. е било 38064. И тукъ увеличението е съ 7700 членове приблизително. Общия капиталъ на съюзнитѣ банки въ края на отчетната година е билъ 127670000 плюсъ 20258451 лева фондове. Или капиталъ и фондове въ края на 25—147948451 лева. Това е собствената материална сила на съюзенитѣ Популярни Банки въ България. Капиталътъ на съюзенитѣ банки въ края на 24 г. е билъ 85481489

лева плюсъ 12455799 лева фондове или всичко капиталъ и фондове 97937288 лева. Значи увеличението на собственитѣ средства на банкитѣ презъ 25 година е било съ по вече отъ 50 милиона лева

Съ еднакъвъ темпъ на увеличение вървятъ и влоговетѣ въ съюзнитѣ популярни бенки. Докато въ края на 1924 година положението е било:

сроч. влогове	безср. и спест.	Всичко
18997537	171744375	190741912

въ края на 25 година положението е следното:

25058214	223676711	243734925
----------	-----------	-----------

Или годината 1925 показва едно увеличение на общата сума на срочнитѣ, спестовни и безсрочни влогове, въ сравнение съ 1924 г., съ 57993000 лева.

Общо въ каситѣ на съюзенитѣ популярни банки сж постжпили презъ отчетната година по влогове всичко 1038000000 лева а сж изтеглени общо 980400000 лева. Особено трѣбва да се отбележи засилването на срочнитѣ влогове, които показватъ едно общо увеличение презъ годината съ по-вече отъ 6 милиона. Отъ сведенията които съюзътъ с ималъ безъ 8 банки. се вижда, че числото на вложителитѣ нечленове на банкитѣ е било

съ близо 1000 души по-голямо отъ числото на членоветъ.

Съюзенитъ популярни банки сж използвали разрешени кредити отъ Кооперативната Банка и Съюза въ края на годината всичко 67500000 лева. Най-голямата цифра на тѣзи кредити презъ годината, достигната отъ Банкитъ е била 85 милиона лева при общъ разрешенъ кредитъ 130,000,000 лева

Въ края на учетната година съюзенитъ популярни банки сж имали общъ пласментъ, по всички видове кредити, които тѣ раздаватъ, всичко 416025609. Този пласментъ по видове се разпредѣля както следва:

Заеми с у поржчителство	294,437,336.—
" " залогъ	3,045,168.—
Текущи с/ки с/у поржчител.	96,134,245.—
" " " залогъ	6,087,921.—
Ското	12,739,088.—
Кредити на кооперации	3,611,841.—

Всичко 416,095,609.—

Общия пласментъ въ края на 1924 година е билъ 282 022,183.—лева; увеличението на пласмента за 1925 година е кржгло 134 милиона лева. Такава сума въ по-вече отъ предшествующата година е била поставена на разположение на членоветъ на банкитъ презъ отчетната година за усиляване на тѣхнитъ стопанства!

Характерно е увеличението на среднитъ цифри капиталъ и кредитъ на отдѣленъ членъ за години-тъ 1920/25:

години	средно капит. на единъ членъ	сред. кред. на единъ членъ
1920	978 лв.	2659.—лв.
21	1186.—	3500.—
32	1476.—	4127.—
23	1765.—	4845.—
24	2512.—	7402.—
25	2701.—	9105.—

Значи средно на единъ членъ се пада капиталъ въ края на 1925 година 2701.—лева и средно кредитъ на единъ членъ—9105 лева. Последната цифра въ края на 1920 година е била 2659 лева. За единъ периодъ отъ 5 години кредитна, даденъ отъ банкитъ на единъ членъ средно се е увеличилъ близо 3 и половина пжти-

Тѣй сжщо представлява известенъ интересъ да се види за какви цели сж употребени раздаденитъ кредитни:

За оборотни сред. 63% отъ общ. сума на кредита

„ машини и инвен.	12%	„	„	„	„
„ сгради и др. поуд. на стов.	8%	„	„	„	„
„ жилища	7%	„	„	„	„
„ Домашни нужди	6%	„	„	„	„
„ испл. стари задъл.	4%	„	„	„	„

Освенъ общия пласментъ отъ 416 милиона лв. въ разни видове кредити, банкитъ сж имали пласирани средства и въ следнитъ пера:

Пласментъ въ стоки	5,844,858 — лева
Въ банков предприятия	3,962,976 — лева
Разни пласменти	22,841,618. — лева
Въ имоти	29,417,231. — лева
Отъ 20 и 50 мил занаят.кред.	27,018,248. — лева
Излишеци на оползотвор.	11,789,044. — лева

Общия активъ на съюзенитъ популярни банки е билъ въ края на 1925 г. 651,570,816. — лева. Въ сравнение съ 1924 активътъ на банкитъ се е увеличилъ съ 224,000,000 лева. Общия оборотъ на банкитъ за сжщото време е билъ 7,331,500,084. — лева, а въ 1924 — 4,959,147,102. — или увеличението на оборота за истеклата година е съ 2 милиарда и 373 милиона лева. Презъ 1925 г. съюзенитъ популярни банки сж реализирали чиста печалба 15,281,118. — лева, а за 24 год. печалбата е била 10,599,605. — лева, или и тука имаме едно увеличение съ около 5,800,000 лева.

Общото число на членоветъ на съюзенитъ популярни банки което посочихме въ началото, се разпредѣля както следва:

1. Занаятчи	11120 или 25%
2. Търговци	9674 или 21%
3. Земледѣлци	6345 или 14%
4. Чиновници	7769 или 17%
5. Кооперации	123 или 0.3%
6. Професионалисти	3546 или 8%
7. Разни професии	7127 или 14.7%

Отъ всички банки 79 само сж дали сведения за разпредѣлението по професии на членоветъ на управителнитъ тѣла на банкитъ:

Професии	Упр. Съветъ	Контр. Съветъ
Занаятчи	252	20
Търговци	189	40
Земледѣлци	65	9
Чиновници	89	138
Професионалисти	92	40

Распредѣлението на общитъ пласменти на банкитъ, безъ 6 банки, е било следното:

Професии	Обща сума	%
Занаятчи	84442359. —	22%
Търговци	144879537. —	37%
Земледѣлци	45681107. —	12%
Чиновници	36153922. —	9%
Професионалисти	23372606. —	6%
Кооперации	6798997. —	1.5%
Разни професии	47263483. —	12%

Въ горнитъ цифри не влизатъ задълженията на членоветъ занаятчи отъ 20,40 и 50 милионнитъ кредити.

Общия капиталъ на банкитъ се разпредѣля между отделнитъ професии както следва:

занаятчий притежаватъ	27,671,339.—	лева или	22.1%
търговци	41,873,282.—	" "	34 %
професионал.	10,836,550.—	" "	8 %
чиновници	13,384,210.—	" "	11.5%
земледѣлци	14,091,653.—	" "	11 %
кооперации	1,982,350.—	" "	1.5 %
разни професии	14,339,088.—	" "	11.5%
не дали сведения	490,400.—	" "	0.4%

Това сж въ общи черти цифритѣ, които извлѣкохме изъ отчета на Съюза съ твърдата увереностъ, че въ тѣхъ има много поука да се извлече и достатъчно насърчение да се добие за бъдеща резултатна работа.

Д. Ш.

Общитѣ доставки при кредитнитѣ кооперации, Популярнитѣ банки и Районнитѣ кооперативни съюзи (Синдикати).

Днесъ кредитнитѣ кооперации не се занимаветъ само съ раздаване кредитъ на членоветѣ имъ, а извършватъ и общи доставки на нужнитѣ въ стопанствата на сжитѣ машини, орждия, сѣчива и материали и продукти отъ първа необходимостъ.

Сжщото вършатъ и Популярнитѣ банки, а Район. Коопер. Съюзи и Синдикати за своитѣ членове — кооперации.

Едни отъ тѣхъ извършватъ тази работа чрезъ поръчка отъ членоветѣ, а други като откриватъ потребителни магазини. По първия начинъ тая работа се извършва като всѣки членъ декларира отъ какви артикули има нужда и внесе частъ отъ стойността имъ, а останалата частъ изплаща следъ извършването на доставката. По втория начинъ, като се открива потребителенъ магазинъ, за управлението на който трѣбва непременно да се изработи правилникъ, който трѣбва да бжде одобренъ отъ кредитора.

Преимущества на първия начинъ сж тѣзи, че доставената стока веднага се пласира и вследствие на това не става задържане, а при магазинитѣ това става.

Какви сж пъкъ облагитѣ отъ доставкитѣ съ капаро или отъ кооперативнитѣ магазини, това всѣки знае, който е членъ на кредитна кооперация и др., които се занимаватъ и съ общи доставки.

Първо, тия доставки сж ефтини, тъй като се извършватъ въ по-голѣми количества, а още повече пъкъ кооперациитѣ никога не диятъ голѣми печалби и икономитѣ отъ това остававатъ въ джеба на члена.

Второ, всѣкога доставенитѣ продукти сж доброкачествени, тъй като самитѣ доставчици — управителнитѣ тѣла на кооперациитѣ сж и консуматори и като такива тѣ не ще доставятъ долнокачествени стоки. Трето съ тия доставки кооперациитѣ нормиратъ ценитѣ на разнитѣ артикули и въ случая тѣ се явяватъ като стражъ на интереситѣ не само на своитѣ членове, но и на останалото население.

За потвърждение на това имаме не единъ, не два случая и др., когато мѣстната кредитна коопе-

рация има въ своя магазинъ газъ и я продава 12 лева, толкова я продаватъ и частнитѣ търговци, а като нѣма такава въ кооперацията последнитѣ покачватъ цената ѝ. По сжщото се навеждатъ много примери въ списанието на Съюза на Популярнитѣ банки, както за Казанлъшката, така за Провадийската и др. популярни банки.

Четвърто, отъ тия доставки, освѣнъ икономитѣ въ джеба на члена, се реализира и една печалба за въ полза на самата кооперация, Популярна банка и др.

Ако пъкъ тия доставки бѣха се вършели отъ частни магазини, то ясно е кому биха се давали тия печалби.

Въ нѣкой кооперации пъкъ частъ отъ тая печалба се връща на членоветѣ въ видъ на консумативенъ дивидентъ върху това, което тѣ сж набавили отъ кооперативния магазинъ.

За тая целъ се издаватъ купончета срещу купеното отъ магазина и въ края на годината се пресмѣтатъ всичкитѣ покупки и върху тѣхъ се смѣта следуемия се дивидентъ.

При това трѣбва отъ всѣки кооператоръ да се знае, че консумативния дивидентъ се освобождава отъ всѣкаквъ данѣкъ, за което въ чл. 30 п. 6 отъ „Закона за данѣкъ върху приходитѣ на лицата и дружествата обнародванъ въ Държавенъ в-къ брой 92 отъ 24 юлий 1925 год. се казва: „сумитѣ дивидентъ върху консумацията, които кооперативнитѣ сдружения разпредѣлятъ между членоветѣ си пропорционално на консумиранитѣ продукти.“

На всичко това противницитѣ на тия доставки възразяватъ, че за тая работа се искали опитни хора въ търговията, а сжщо така, че тия магазини нанасили на кооперациитѣ и др. само загуби. Обаче отъ даннитѣ, които имаме за цѣли кооперативни районни, Районни кооперативни централи, кредитни кооперации и др. въ окръга и които тукъ ще посоча се вижда, че тѣзи доставки носятъ само печалби,

Така напр. отъ кооперативния годишникъ на Б. З. Банка за 1923 г., а за 1924 г., не е издаденъ

такъв, се вижда; че през същата година кредитираните от същата банка 905 кредитни кооперации са извършили такива доставки на сума 158,422,432.58 л. от които продадено за 133,966,224.18 л. и от това е реализирана печалба 11,665,545.87 лева. Срещу това нѣкой кооперации пъкъ са завършили съ загуба, която възлиза на сумата 779,028.46 лева. Съпоставена печалбата съ загубата се вижда, че първата е много по-голяма.

А през 1925 год., кредитираните от Б. З. Банка — Ески-джумайски клонъ, 29 кредитни кооперации, от които 15 имат кооперативни магазини и 2 доставят по поръчка от членовете, са извършили общи доставки на сума 3,253,587.84 л., продадено за 2,871,641.42 лева и от това е реализирана печалба 280,089.90 л.

За същите доставки пъкъ имаме за кредитираните от Б. З. Банка — Ново-пазарски клонъ 23 кредитни кооперации следните данни: Доставени стоки за 5,694,567.29 лева, продадено за 4,768,915.08 лева и е спечелено 412,552.37 лева. Тия пъкъ, които са завършили съ загуба имат такава на сума 32406.84 л.

Каспичанския районен кооперативен Синдикат през същата година е доставил стоки за 3,209,292.70 л., от които доставки е спечелено 119462.47 л. и раздадено на кооперациите — членове на същия, като консумативен дивидентъ 66,107.58 лева.

Преславската популярна банка през същата година е извършила общи доставки на сума 704171 лева, продадено за 633831 л. и е спечелено 44572 лева. При това трѣбва да се има предъ видъ, че суровите материали, които тя е доставила за своите членове — занаятчи са били продавали на доста износни цени.

Само кредитната кооперация въ с. Кьосе Поповска околия през същата година е доставила стоки за 968841 лева, продала е за 769788 лева и от това е спечелила 67439 лева. Тя е направила най-много от всички кооперации въ окръга.

Тукъ изброелите кооперации от окръга пъкъ са извършили въ областта на общите доставки следното:

Въ с. Мурадаларъ—Ново-пазарско, доставено за 657843.08 лева и от продаденото спечелено 97827.49 лева.

Въ с. Дживелъ — Ново-пазарско, доставено за 801075.30 лева и от продаденото спечелено 31574.85 л.

Въ с. Бешъ тепе — Ново-пазарско, доставено за 277628.64 лева и от продаденото спечелено 37474.67 лева.

Въ с. Имрихоръ — Ново-пазарско, доставено за 379704.12 лева и от продаденото спечелено 13256 лева.

Въ с. Хърсово Ново-пазарско, доставено за 422414.25 лева и от продаденото спечелено 21146.26 лева.

Други кооперации не посочвамъ като съмтамъ че тѣзи данни са достатѣчни.

Какви артикули са доставяли тия кооперации, ще посоча само доставеното от тая въ с. Кьосе.

Соль за 26512.90 л.

Газъ за 12537 л.

Калониални стоки за 696249.70 л.

Желѣзария за 123605.40 л.

Всичко 968841.45 л.

Отъ посочените дани за резултата отъ общите доставки се вижда, че тѣ са носили за кооперациите само печалби. Все пакъ има още да се желае много за тяхното по-добро организиране, тъй като има дефекти, които трѣбва да бъдатъ отстранени.

Въ типовия уставъ на кредитните кооперации е казано, че доставените стоки не бива да се даватъ на кредитъ (върсия), обаче това се среща въ всички кооперативен магазинъ, а нѣкъде даже върсиите възлизатъ на доста почетна сума.

Така напр. въ с. Д. при капиталъ 93643.60 л., върсиите са на сума 23000 лева. Въ с. Х. При капиталъ 26000 л. имаме такива на сума 18107. л.

Това е едно голямо зло, както казахме и по-рано, тъй като се губятъ лихви на вложения капиталъ въ така раздадената стока. Също така, по този начинъ кооперацията се лишава отъ оборотни средства, за каквото и да било целъ.

Другъ дефектъ е, че въ много кооперативни магазини се доставятъ по-малко стоки отъ първа необходимостъ. Това принуждава членовете да избѣгватъ отъ кооперативните магазини и вследствие на това другите доставени стоки биватъ задържани за по-дълго време, което влече загуба за кооперацията.

Така напр. въ кооперацията въ с. М. бѣха останали стомни за около 3,000 лева и които ще се продаватъ на следната година. Въ същата имаме за около 2000 лева тантели, които ще стоятъ непродадени още дълго време. Пъкъ въ с. Г. Н. имаше достъпно 100 кг., зеленъ камъкъ (сачкабрусь), които толкова бавно се продава въ селата, че ще губятъ лихвите.

Въ друга кооперация има доставени връзки, нагрѣдници и др. тоалетни принадлежности, които не така лесно ще се пласиратъ.

Трѣбва отъ всѣки да се разбере веднажъ за винаги, че тия магазини трѣбва да доставятъ преди всичко стоки отъ първа необходимостъ.

Въ много кооперации се правятъ грешки при вписването на разносните извършени по доставката на стоките, като тѣ се вписватъ не къмъ стоките, а къмъ сметки „Загуби и печалби“ или „Лихви и комисионни“, споредъ случая както се води. И при тоя случай кога се опредѣля продажната цена на стоката тя всѣкога ще бѣде по малка.

По поводъ на това отъ всѣки трѣбва да се разбере, че продажната цена се опредѣля, като къмъ покупната цена се прибавятъ всички разноски по доставката и предполагаемата печалба.

Като най-голям дефект от нѣкой се счита, че кооперативнитѣ магазини не можели да иматъ ефикасенъ контролъ, магазинеритѣ крадели и др.

Тогазъ когато въ едни магазини при провѣрката на стокитѣ се констатираше фири отъ 0.6% до 0.8%, а най-много до 1%, то въ други се констатираше пѣкъ дефицити до хиляди левове и въ случая магазинеритѣ претендиратъ да имъ се признаватъ незаконни фири.

Въ нѣкой магазини действително се констатираше дефицити, които произлизатъ отъ злоупотреба отъ страна на магазинеритѣ, а въ други пѣкъ тѣ произлизатъ и отъ това, че не се обръща внимание на точното нтеово тегло на известна стока.

Така напр. всѣки знае, че единъ сандѣкъ захаръ има не 50 к. гр., а 49 до 49 IX500 кгр., и отъ магазинеритѣ се иска да предаватъ стойността на 50 кгр. Можели при това положение да не бжде начетенъ магазинера.

Въ друга кооперация пѣкъ магазинера бе задълженъ съ около 2000 лева, което произлизаше отъ това, че кутийкитѣ на анилиновитѣ бои бѣха смѣтани по стойностъ като анилинови бои. Въ сжщностъ пѣкъ всѣки ще види, че на кутийкитѣ пише Netto по 1 кгр. или 500 грама.

Въ други кооперации не се обръща внимание на повредитѣ на разни стоки и ако отъ това се укажатъ дефицити се задължаватъ магазинеритѣ. Въ случая трѣбва тия повреди да се констатираше съ протоколъ на управителния съветъ и се минаватъ по счетоводнитѣ книги и тогава магазинеритѣ не носятъ отговорностъ.

Сжщо не се обръща внимание на разпиляването на известни стоки. Така напр. камената солъ когато се продава на дребно се троши и става разпиляване. Въ нѣкой кооперации разпиляното се прибира и продава за други цени и въ случая магазинера не бива задълженъ съ голѣма липса, а въ други става обратното.

На всички тѣзи работи брѣбва да се обърне голѣмо внимание, за да не се констатираше дефицити въ магазинитѣ, било при ревизиитѣ отъ страна на контролнитѣ съвети, инспекторитѣ по кооперациитѣ и др. и съ това да се губи довѣрието въ тия магазини отъ страна на членоветѣ.

Нѣколко думи по счетоводството на тия магазини. Тамъ кждето тия магазини сж снабдени съ малко артикули се води партидна стокова книга, като въ нея за всѣки артикулъ се открива отдѣлна страница и въ нея се вписва доставената стока по кгр. и стойностъ и продаваното всѣки день тоже по кгр. и стойностъ. А тамъ кждето стокитѣ сж много тоя начинъ е неудобенъ.

При втория начинъ се задължава смѣтката „Общи доставки“ съ продажната цена и всички разноси по доставката на сжщитѣ, а се завѣршава смѣтката „Каса“. Следъ това се пресмѣта предполагаемата печалба и съ нея се задължава първата смѣтка, завѣршава смѣтка „Загуба“ и печалби“ или Лихви и комисионни“, споредъ случая както се води,

Полученитѣ суми отъ продажбата пѣкъ се минаватъ въ задължение на „Каса“ и завѣршение на „Общи доставки“.

При провѣрката на стокитѣ, натѣрената стока се пресмѣта по продажната цена, като разбира се спадатъ законитѣ фири.

Тоя начинъ е най-практиченъ за кооперативнитѣ магазини въ които има по-вече видове стоки. (следва)

Общо Събрание на Банката.

На 25 Юлий се състоя Извънредно събрание на Банката по електроснабдяването на града. Дневния редъ съдържаше три точки: изложение върху положението на предприятието — организационно, финансово, техническо — даване мандатъ на Упр. Съветъ да пристъпи къмъ езекуцията на предприятието и избиране на двама членове за техническия Съветъ на предприятието

Председателътъ на Банката, Г. П. Пѣевъ направи кратко но подробно изложение за положението въ което се намира сега предприятието, техническитѣ проучвания, финансова страна. Той съобщи, че предприятието има до сега записанъ дѣловъ капиталъ отъ 1236 колективни и еднолични членове всичко 1,501,000 лева. Отъ тази сума 100,000 лева се падатъ на Постоянната Комисия—вноска срещу записания дѣловъ капиталъ 160,000 лева по бюджета за миналата година. Популярната Банка ще внесе 500,000 лева—решение има взето на минало-годишното Общо събрание и Държавата записа отъ своя страна, въ бюджета за извънреднитѣ разходи за финансовата 1926|27 година, сумата 2 милиона лева. Събиратъ се, значи, 4 милиона лева, безъ да смѣтаме вноската отъ половинъ милионъ, която ще направи Постоянната Комисия по бюджета за текущата година и 1 милионъ и 200,000 лева, дѣловия капиталъ на Общината.

Въ техническо отношение сж направени нови и подобрени изучавания отъ страна на Дружество „Задруга“, което е упълномощено отъ Съвета да дѣйствува отъ името на Банката въ сношенията си съ фирмитѣ—доставчици на машини и материали. Направени сж нѣкои изменения и съкращения въ първоначалнитѣ планове съ цѣль да се добие едно намаление въ цѣната на цѣлата инсталация, които намаления въ плана, обаче, не ще попречатъ да се построи мрежата и осветли цѣлия град, както се и мислеше.

При това положение на работитѣ и съ наличнитѣ суми, съ които Банката разполага вече, тя може съ пълно спойствие и сигурностъ да започне самото предприятие. Необходимо ще е да се има съгласието на Общото Събрание, тъй като до сега имаме само решение за удобрението на Правилника на предприятието.

По точка първа не станаха никакви разисквания. Събранието одобри еднодушно изложението. Тъй също и по точка втора не станаха разисквания, даде се съ пълно единодушие мандатът на Упр. Съветъ на Банката да пристъпи къмъ постройка на Централата, да сключва договори и пр.

Следъ това Събранието, пакъ тъй съ пълно единодушие, избра за членове на Техническия Съветъ банковитъ членове: Инженеръ Д. Василевъ и г. Петко Тимневъ, адвокатъ. Последния бѣше до сега временно членъ на сѣщия съветъ. Горния изборъ се посрещна съ ржкоплекскания отъ страна на Събранието.

И тъй, съ този вотъ на членоветъ на Банката, се туря начало на едно голѣмо дѣло, каквото може да бѣде електроснабдяването на нашия градъ. До като до скоро мнозина мислѣха, че изобщо нашето предприятие е само една химера,—днесъ ние вече можемъ съ гордостъ да кажемъ, че сме въ началото на екзекуцията, на самото изпълнение на предприятието, следъ камо минахме толкова етапи въ неговата подготовка. Трѣбва да признаемъ че за никсе общественно дѣло въ Шуменъ не се е писало и говорило толкова много, колкото за нашето предприятие—електроснабдяването на града ни. Пропаганда за неговото проагитиране се организира по всички възможни начини и съ всѣкакви средства, направи се всичко възможно да се събере по-голѣмъ дѣловъ капиталъ. Такъвъ градътъ не можа да даде. Има време и за това; когато работитъ се започнатъ, когато доставката на машинитъ бѣде свършенъ фактъ, тогава ще дойдатъ при насъ и ония които стоятъ сега настрана и недовѣрватъ или не искатъ да вѣрватъ!

Нека пожелаемъ на нашия градъ идната година, по това сѣщото време, да бѣде освѣтленъ съ електричество и нека чрезъ свѣтлината той тръгне по пътя на стопанския напредѣкъ!

Наши новини

Приети членове:

Протоколъ № 18. Ненко Янковъ, таиакъ; Георги Филевъ, служащъ; Стефанъ И. Ранковъ, пенсионеръ; Юрданъ Атанасовъ, чиновникъ.

Протоколъ № 19: Юрданъ Господиновъ, училищ. инспекторъ; Д-ръ Никола Блъсковъ, окр. лѣкаръ; Ешуа давидовъ, търговецъ; Самуелъ Б. Елиезеръ, търговецъ; Димитъръ Дочевъ, учителъ.

Търгъ за изработване гишетарията и други столарски работи за банковото здание ще се произведе съгласно решение на Упр. Съветъ, наскоро. Ще бждатъ поканени да участвуватъ въ търгътъ столари-членове на Банката.

Постройката на банковото здание върви усилено, поставя се вече покривътъ. Нашата голѣма сграда се издига вече импозантна въ центъра на града за да свидетелствува на вѣчни времена за силата и значението на нашата Банка. Въ края на Септемврий вѣроятно Банката ще може да се инсталира въ собствения си домъ.

Електроснабдяването. На друго мѣсто въ сѣщия брой нашитъ читатели ще намѣрятъ отчетъ за Извънредното общо събрание на Банката, което стана на 25 юлий по електроснабдяването на града ни. Съ решенията на това събрание се туря начало на изпълнение на едно стопанско предприятие, съ което Банката ни се нагърби въ пълното съзнание да работи за общото преуспяване на нашия градъ и неговитъ жители.

Наскоро ще се събере и новия Технически съветъ, за да се конституира и да пристъпи къмъ реализиране на предприятието. Ще се произведе търгъ по доброволно споразумение съ фирмитъ, които вече сж си дали оферти въ нашия Съюзъ на популярнитъ Банки.

Операциитъ на Банката. Въпреки мъртвия сезонъ, въпреки вѣрлюющата голѣма стопанска и парична криза, нашата Банка не е намалила нито за моментъ работата си по всички служби. Числото на операциитъ за първото полугодие отъ тази година е надминало това за сѣщото време отъ миналата година съ по-вече отъ 2000. Влоговетъ ни, ако не показватъ отъ месецъ Априлъ насамъ едно увеличение, каквото показаха за първитъ три месеца отъ годината, не показватъ тъй също и намаление, каквото би трѣбвало естествено да се очаква при голѣмия застой въ продажбитъ. Тъ запазила добитото ниво въ края на Мартъ,

Банката тъй също не е престанала да обслужва съ кредитъ своитъ членове. На всѣко искане се дава удовлетворение, до колкото разбира се, общитъ условия позволяватъ това.

Посещение. На 27 юлий града ни бѣ посетенъ отъ г. Електроинженеръ Б. Радевъ, заведующи електрическия отдѣлъ при Дружество Задруга на Съюза на Популярнитъ Банки. Г. Радевъ изучава плановетъ на нашето предприятие и, отъ името на Банката, е влѣзълъ въ сношение съ фирмидоставчици на машини и материали за електрически централи, за да добие изгодни предложения. Поканенъ, г. Радевъ държа една конференция предъ Управителния Съветъ на Банката относно начина по който ще се започне екзекуцията на предприятието ни следъ решението на общото събрание.

Съвета остана много доволенъ отъ подробнитъ исчерпателни осветления, които г. Радевъ ни даде и отъ пълната надежда, която добихме отъ неговитъ обяснения че по този начинъ ще добиемъ най-износни цени и условия въ исплащането. Съветътъ помоли г. Радева да изработи и програматъ за работитъ, за реда по който ще трѣбва да се построи Централата и доставятъ машинитъ и материалитъ.

Шуменска Популярна Банка.

ВѢДОМОСТЬ

за положението на смѣткитѣ въ главната книга за месецъ юний 1926 год.

С М Ъ Т К И	Месечни суми		Общъ оборотъ		Остатъци	
	Дебитъ	Кредитъ	Дебитъ	Кредитъ	Дебитъ	Кредитъ
1. Каса	9792482	90	9596828	—	56619424	59
2. Заеми срещу поржчителство	2595350	—	2373000	—	56210016	58
3. Заеми срещу залогъ	19000	—	500	—	409408	01
4. Тек. Смѣтки срещу поржчителство	3367953	—	2582269	10	14033805	—
5. Тек. Смѣтки срещу залогъ	6758	—	950	—	11792805	—
6. Сконтирани записи	259458	—	199330	50	69460	—
7. Банкови сѣдебни дѣла	4617	—	39125	20	8914070	90
8. Сѣдебни дѣла отъ знаятч. кредити	51	—	430	—	72748	—
9. Кредитна Централа	2652449	30	1798910	60	1039761	90
10. Стоки	83424	50	39725	—	560560	78
11. Движими и недвижими имоти	1942	—	—	—	624322	90
12. Дѣлове въ Сжюза, Б. Ц. К. Б. и „задруга“	—	—	—	—	17706	—
13. Заеми на пострад. занаятч.—20 мил. кред.	18500	—	25200	—	1813951	55
14. Заеми на занаятчи отъ 50 мил. кред.	37500	—	46000	—	211079	90
15. Кореспонденти	406744	30	244532	40	940675	60
16. Депозити с/у заеми	64000	—	200000	—	394000	—
17. Вложители гаранции	222830	—	193550	—	125100	—
18. Записи за гаранции	226810	—	189610	—	251600	—
19. Залози за гаранции	18100	—	8700	—	628400	—
20. Записи по открити тек. смѣтки	357000	—	220000	—	538033	20
21. Ефекти за инкасо	499795	75	534051	95	271420	—
22. Общи разноси	71748	—	—	—	190773	—
23. Капиталъ	900	—	54950	—	632700	—
24. Срочни влогове	106100	—	268500	—	41500	—
25. Безсрочни влогове	—	—	—	—	12296000	—
26. Спестовни влогове	3771453	—	2784648	—	917527	95
27. Дѣтски влогове	—	—	3878	—	362926	70
28. Гранционни влогове	184850	—	203590	—	—	—
29. Резервенъ фондъ	—	—	5495	—	3986650	—
30. Разни фондове	—	—	—	—	1706883	—
31. Елефитрикация на гр. Шуменъ	127000	—	236325	—	9516317	56
32. Популярни Застраховки	16779	20	1221	—	7394916	08
33. Ипотеченъ заемъ Чин. Д-во и Сжюза	—	—	300000	—	61799	50
34. Прѣводи & Акретидиви	975859	10	2028559	60	122807	—
35. Удостоверения за гаранции	383160	—	449640	—	201000	06
36. Б. Ц. К. Б-ка — 20 мил. кред.	8312	—	—	—	216279	24
37. Б. Ц. К. Б-ка — 50 мил. кред.	30848	—	—	—	568632	—
38. Депозанти — заеми	200000	—	64000	—	16118	65
39. Депозанти — залози гаранции	8700	—	18100	—	495000	—
40. Титуляри по тек. смѣтки	220000	—	357000	—	1144604	35
41. Седанти	534051	95	499795	75	823473	—
42. Лихви & Комисионни	37409	—	743530	90	286327	—
	27311946	—	27311946	—	641052	—
					271420	—
					41500	—
					12296000	—
					917527	95
					1248862	10
					41957169	49
					41957169	49